

EUSKALERRIA (I)

SARRERA:

Euskalerrigatik berba egiten dogunean, sentimentu edo biozkada sakonagaitik berba egiten dogu. Beren gizartea, senitarte, etxeokak edo pamili batekoaren jatorrizko aideak Kromañonetik senditzen garalako.

Euskal-gizarte oneri, berezko Sentimentu orreik dira azken baten errizaleta- sun edo abertzaletasunaren sentimentuak emoten dautsiena.

Berezkotasun onetan danok arduradun jaiota, ikas-egipidearen azturak beren etorkizunezko lojikan beteta, beartu egiten gaitu erri ta etxeak daukan mailla guztietako bearkuntzan, eginkizun guztiak zentzun aundian eta ekanduzko-oreka baten babesteko edo zeatzasunezko ardurak beteteko.

Eta orretarako: "Oiturak, izkuntza eta izatasunaren Nortasunezko ekintzak" legezko bereiztasunaren lotsean bete bear dogu.

Artu-emon orreik berezkitasunean eginda, erri-gizartearen arteko ezinbesteko artu-emonetan, alkarkizunezko obekuntza batera eroaten dabez, bere ondorioz gizartearen eskubideko arduraren egin bear diran ekintzak, demokrazizko ekan- du baten eginda.

Euskaldunak asieratik, lotsaren arduraren berezko autabide-lojikan ezargiñan- etik, gure zentzuren orekara bideratu gaitu beti menpekotasunik gabe.

Europa`n, Frantzia ta Espaiña Euskalerraren aurka oso berandu (1.789`tik aurrera) baiña, eurak aukeratutako Laterritasunezko batzangotasun onetan, euren gogamenean antolatuta dagozenak, gizartearen arrazoi guztietako oarmen edo sentimen guztiak euren kontrolpean eukiteko, erlauntz etxebaten, esku-arrotz bat sartzea bezala da. Erlauntz etxe orreit- an, bere erl-ama ta lan egiteko erleak, bat-eginda ba-dagoz indar aundiko alegiñean, al izango dabe erbestetik etorritako kanpotar ori euren gandik urrindu. Bestela, erlauntz-etxe ori indar gitxikoa izaten bada, arrotza garaille edo irabazle ager- tuko da.

Eta ori da zeatzu gura dotena gizartearen arlo ezberdiñe- tan adi-erazita.

IZKUNTZA ta OITURAK:

Euskerea da gure izkuntza. Eta oiturak, arbasoetatik zear bizitzaren ekintzan jakiñaren egarritz aztura-bidetik, gure ari- maren ulermenean lotsagizunezko ardura aundi baten, berez- kotasunean lortu egin doguzan garaipenak oiñarritu egin doguzelako. Bien artean osotzen dabe gure izatasunaren Nortasuna.

Europa`n zaarrena dana eta oraiñarte Auñamendi kateak, mendi ta baserriak bere senean zaintzea lagundu

ba-eusku, gaur zabaltasun aundi baten agertzen gara, gure Nortasunaren bereiztasuna naazpiltzeko galbidean izan lei- ken lekua dana, makaltasunezko egoera baten agertzen bagara.

Makaltasun ori sortu leiken gauza da, gure bizitza, Mundu onek daukan mozkin eta ordezkari- zarako asmatzen doguzan aginduzko on-guztiak, jan-edate ta senezko gauzak, xautzailletasunezko (derrochador) eta zentzun-gabeko ega- rritasunera bideratzen ba-doguz, bearrezko neurritik kanpo geratzen diralako.

Ni ez naz arrazakerietan dabillen gizona, JAINKOA`ri begira BERE-LEGEA`ren zentzua, ulertzer a irixten saiatzen nazelako.

Orregaitik, eldu-nazen begira-tokitik argi-ago ikusten dira erri-gizartearen naazpiltasunak, Nortasunaren bereizitasu- nezko aztura-bidetik aldatu egin diralako.

Esaera bat, izkuntza bien arteko itz bategaz adierazten ba-dogu, itz ori zentzun-bako esaera baten geratzen da, beren esaera ez dalako eltzen ulermenak eskatzen dauan zeatzasunera, erdi-purdiko esaera baten geratu dalako.

Ekintzazko oituran eta jan-edatean bardin, gure egarriak arlo bietan gaurko erreztasunagaitik xautzailletasunera bide- ratzen ba-doguz, gure konortea edo sentimena bere ondo- riozko ekintza arduragabea naaztuta, iretsitasunaren kazka- rraldiko (obstinaciòn) neurrian agertzen dalako.

NORTASUNA:

Euskaldunak, gure asierako arbasoetatik gaur-arte, eten- bako ekiñaldian ikas-bidearen azturaren, zentzuzko-zeatzasun eta askatasunezko NORTASUN aundi baten agertu gara.

JAINKOA`ak billuzik bialtzen gaitu bizitz-onetara NOR izateko eta laster gogoratzen gara ez dala txantxetan ibiltze- ko bizitza, ainbeste nortasun artean kokatuta agertzen gara- lako.

Nor-bera izateko or ! agertzen da leenengo ikas-gaia, Lur-bizi au danoen eskubidekoa izanda, bear-bearrezko ordezkari- zaren ardurapean kokatzen garalako.

NORTASUNA`ren izaera, orregaitik da bereizgarria. Beren borondatean dauelako, gauzak zentzuzko legean egin edo NORBERKERIAN oker egitea. Bereiztasun ori, nor- beragandik asi-ta EUSKALERRIA`ren izaerara arte eltzen da.

Euskaldunak JAINKOA`ri, esker aundiak emon bear dautsaguz, aukera aundiak emon dauskuzalako Auñamendi- kateko mendietan gure baserriak kokatzeko.